

Bitki Korumada Son Gelişmeler

RHIZOPLEX, Değişik Etkiye Sahip Yeni Bir Pestisit mi?

Niyazi LODOS

Feyzi ÖNDER

Son yıllarda A.B.D.'de bir firmanın toprak uzmanları Rhizoplex ismini verdikleri bir preparat yapmışlardır. Bu preparat tarlaya atıldığı zaman bitki parazit nematodları ile bazı toprak kaynaklı bitki patojenlerini baskı altında tutarak, bitkilerin sağlıklı gelişmelerini, dolayısıyla verimlerini büyük oranda artırmaktadır. Rhizoplex halen A.B.D.'de 5-6 yıldanberi yetiştiriciler tarafından toprak gübrelenmesi programı içinde Biotron'a ek olarak oldukça yaygın şekilde kullanılmaktadır.

Edinilen bilgilere göre Rhizoplex, sağlıklı ve verimli topraktan elde edilen aktif mikroorganizmaların bulunduğu (% 70'i etmenlerin gelişme ortamını oluşturan maddeler) bir preparattır. Etmenler olarak endospor oluşturan çeşitli *Bacillus* türleri, spor oluşturmeyen *Pseudomonas* ve *Streptomyces* türleri de bulunur. Rhizoplex'i oluşturan diğer mikrobiyal unsurlardan serbest olarak yaşayan ve azot tespit eden bakteriler, enzim çıkarmak suretiyle nitratlar meydana getiren maya veya benzeri diğer organizmalar, sellülozu hidrolize eden bakteriler ve sülfür oksitlenmesi yapan bazı formlar da bulunmaktadır.

Bilindiği kadarıyla Rhizoplex doğrudan kullanıldığında zehirli olmadığı, yakıcı etkisi bulunmadığı, çürütücü ve çevreyi kirletici etkilere sahip bulunmamaktadır. Buna karşılık toprak mikroflorasını tembih ederek bitkilerin sağlıklı ve kuvvetli şekilde büyümelerini sağlamaktadır. A.B.D.'de yapılan gözlem ve denemelerde Rhizoplex kullanılan tarlalarda; 1) bitki parazit nematodları, 2) *Verticillium*, 3) Pembe Çürüklük, 4) Avokado Kök Çürüklüğü, 5) *Fusarium*, 6) Patates Uyuzu gibi hastalık ve zararlıların kötü etkilerinden ürünleri kesinlikle koruduğu bildirilmektedir. Yine verilen bilgilere göre Rhizoplex, kimyasal nematodlar gibi bitki parazit nematodlarını öldürmemekte fakat kuvvetli antibiyotik meydana getirerek nematodları hareketsizleştirmekte ve dolayısıyla bitkileri bu zararlıların etkilerinden korumaktadır. Bitki patojenlerine etkisi ise mikrobiyal metabolizm nedeniyle meydana gelen gazların etkisiyle bazı patojenlerin faaliyetine engel olur, ya da kuvvetli bazı antibiyotik enzimler salgılayarak bazı toprak pa-

tojen fungusların veya bazı *Pseudomonas* türlerinin çözümlerine sebep olurlar.

Rhizoplex hektara 100 gr hesabıyla ve su ile karıştırılarak toprağa püskürtülmekte, icabında Biotron ile karıştırılarak da atılmakta, fakat hiç bir zaman pestisidlerle karıştırılmamaktadır. Hatta herhangi bir pestisid atıldıktan sonra 48 saat geçmeden bu preparat aynı yerlere atılmamakta ve pestisidlerin kullanıldığı alet ve ekipmanlar sodyum bikarbonat ile çok iyi yıkanıp, temizlenip daha sonra da 2-3 defa bol su ile çalkalanmadan bu preparat konulup atılmamaktadır. Rhizoplex aynı zamanda sulama sistemleriyle de toprağa verilebilmektedir. Bu preparatın kullanılmasında dikkat edilecek bir takım önemli noktalar daha bulunmaktadır.

Yukarıda söz konusu zararlıların yurdumuz için de ne kadar önemli oldukları ve bunlara karşı uygulanan savaş yöntemlerinin güç ve pahalı oldukları, ya da istenilen sonuçları vermedikleri dikkate alınacak olursa, bu yeni preparatın önemi daha da iyi anlaşılmaktadır. Bu hususta daha fazla bilgi almak isteyenler, Patrik Laboratoires Inc., P.O. Box 967, Woodland, Cal. 95695, U.S.A. adresine müracaat edebilirler.